

Euroopa Pangandusjärelevalve soovitused

pankade Euribori paneelis osalemisega seotud tegevuse järelevalve kohta

---

Pankade Euribori paneelis osalemisega seotud tegevuse järelevalve soovitused

Sisukord

1.	Kokkuvõte	3
2.	Taust ja põhjendus	4
3.	EBA soovitused pankade Euribori paneelis osalemisega seotud tegevuse järelevalve kohta	6
4.	Konsulteerimine ja mõjuhindang	11
5.	Soovituste järgimise kinnitus	12

---

1. Kokkuvõte

Arvestades tähelepanu, mida üldsus on viimasel ajal pööranud finantsturu viiteintressimääradele ning nende arvutamise ja juhtimise korrale, leppisid Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) järelevalvenõukogu ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) järelevalvenõukogu 2012. aasta septembris kokku pädevate asutuste koostöö tõhustamises seoses Euribori paneelis osalevate pankadega seotud uurimiste ja jõustamisega. Samuti leppisid nad kokku, et vaatavad koos üle Euribori määrava Euroopa Pankade Föderatsiooni (Euribor-EBF) menetluse, et täielikult mõista Euribori määramise korda ja selle tundlikkust manipuleerimisriski suhtes.

Praeguses institutsioonilises raamistikus ei ole võrdlusmäära määramine Euroopa Liidus reguleeritud ning Euribor-EBFi kui Euribori võrdlusaluse haldajat ei käsitleta üheski konkreetses finantsõigusaktis. Arvestades Euribori süsteemset tähtsust ning ülevaatusel (Euribori haldamise ja juhtimise aruanne) ilmnenuid puudusi, peeti vajalikuks soovitada viivitamatuid meetmeid Euribori usaldusväarsuse ja usutavuse suurendamiseks.

Soovitustes kirjeldatakse Euribori andmete esitamise menetluse ühtlustatud järelevalvekorda. Paneeli kõigi pankade ühtlustatud järelevalve suurendab Euribori usaldusväarsust, kehtestades andmete esitamise menetluste järelevalve standardid. Soovitused täiendavad EBA 27. septembril 2011 avaldatud suuniseid juhtimiskorralduse kohta, milles on juba sätestatud üksikasjalikud nõuded institutsioonide sisemise korralduse, juhtorgani, riskijuhtimis- ja kontrollimenetluste, sealhulgas uue toote heakskiitmise menetluse, IT-süsteemide ja talitluspidevuse juhtimise ning läbipaistvuse kohta. Lisaks soovitustele annavad EBA ja ESMA ülevaatusel järelduste alusel tagasisidet Euribor-EBFi.

Soovitustes keskendutakse nõuetele tõhustada Euribori paneelis osalevate pankade juhtimiskorraldust, sealhulgas käitumisjuhendit, pöörates tähelepanu sisekonfliktide tuvastamisele ja haldamisele, sisekontrolli korraldusele (sealhulgas audititele), arvepidamisele ning võrdlusele tegelike tehingutega. Esindusliku paneeli tagamiseks soovitatakse pädevatel asutustel julgustada kõiki euroturgudel tegutsevaid panku Euribori paneelis osalema.

---

2. Taust ja põhjendus

Finantsturu viiteintressimäärad, nende arvutamise kord ja juhtimiskorraldus on olnud viimastel aastatel üldsuse kõrgendatud tähelepanu all. Viiteintressimäära määramise mehhanismide reformi vajalikkusele on tähelepanu juhtinud nii reguleeriv- ja järelevalveasutused kui ka finantsturud.

EBA ja ESMA on korraldanud ühise algatuse, arvestades i) Euroopa Liidus pankadevaheliste ja seotud intressimäärade võrdlusaluste määramise viisi võimalikke raskeid vigu, ii) pankadevaheliste võrdlusaluste ulatuslikku kasutamist ja mõjusid, mida võib selliste intressimäärade usaldatavuse kadumine avaldada finantsturgudele, iii) usaldamatust, mida pankadevaheliste viiteintressimäärade võimalik manipuleerimine või nõuetevastane määramine võib finantsturgudel tekitada teiste võrdlusaluste või indeksite suhtes.

EBA ja ESMA järelevalvenõukogud leppisid 2012. aasta septembris kokku, et käsitlevad võrdlusalustega seotud küsimusi, täpsemalt järgmisi:

- pädevate asutuste koostöö tõhustamine seoses uurimis- ja jõustamistegevusega; selleks loodi 2012. aasta oktoobris ekspertide võrgustik, mille kaudu vahetatakse pädevate asutuste korraldatud uurimiste teavet ning tehakse erijuhtudel koostööd, eelkõige seoses Euriboriga;
- Euribor-EBFi menetluse ülevaatamine, et täielikult mõista Euribori määramise menetlust ja selle tundlikkust manipuleerimisriski suhtes; ning
- põhimõtete väljatöötamine, keskendudes võrdlusaluste määramise menetlustele Euroopas (sealhulgas Euribori ja muud võrreldavate intressimäärade menetlused), et luua lühikese ajaga usaldusväärne raamistik.

Praeguses institutsioonilises raamistikus ei ole võrdlusaluse määramine Euroopa Liidus reguleeritud ning Euribor-EBFi kui Euribori võrdlusaluse haldajat ei käsitleta üheski konkreetses finantsõigusaktis. Arvestades Euribori süsteemset tähtsust ning ülevaatusel ilmnenud puudusi, peeti vajalikuks soovitada viivitamatuid meetmeid Euribori usaldusväärse ja usutavuse suurendamiseks.

Õigusraamistik sisaldab juba nõudeid institutsioonidele seoses nende sisejuhtimisega, mis on asjakohased ka intressimäära määramise menetluse ja võrdlusaluste kasutamise seisukohast. Direktiivi 2006/48/EÜ artiklis 22 sätestatakse, et pädevad asutused nõuavad igalt krediidiasutuselt kindlat juhtimiskorda. EBA esitab asutamismääruse artikli 16 kohaselt pädevatele asutustele ja finantsasutustele suuniseid ühtsete, tõhusate ja tulemuslike järelevalvetavade kehtestamiseks ning liidu õiguse, sealhulgas direktiivi 2006/48/EÜ ühise, ühetaolise ja järjepideva kohaldamise tagamiseks. Käesolevate soovitude eesmärk on kehtestada ühtlustatud nõuded nende pankade juhtimiskorraldusele, mis osalevad Euribori arvutamisel, täienduseks EBA suunistele juhtimiskorralduse kohta, mis avaldati 27. septembril 2011 ning milles on juba sätestatud üksikasjalikud nõuded institutsioonide sisemisele korraldusele, juhtorganile, riskijuhtimis- ja

---

kontrollimenetlustele, sealhulgas uute toote heakskiitmise menetlusele, IT-süsteemide ja talitluspidevuse juhtimisele ning läbipaistvusele.

EBA ja ESMA on välja töötanud ka Euroopas võrdlusaluse määramise menetluste põhimõtted, mis hõlmavad kõiki võrdlusaluste ja ka võrdlusaluste haldajate liike.

---

3. EBA soovitused pankade Euribori paneelis osalemisega seotud tegevuse järelevalve kohta

Käesolevate soovituste staatus

1. Käesolevas dokumendis esitatud soovitused on välja antud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määruse (EL) nr 1093/2010 (millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ) (edaspidi „EBA määrus”) artiklile 16. EBA määruse artikli 16 lõike 3 kohaselt peavad pädevad asutused ja finantsasutused võtma soovituste järgimiseks mis tahes meetmeid.
2. Soovitustes esitatakse EBA seisukoht nõuetekohase järelevalvetava kohta Euroopa Finantsjärelevalve Süsteemis ehk kuidas tuleks liidu õigust konkreetses valdkonnas kohaldada. Seepärast eeldab EBA, et kõik pädevad asutused ja finantsturu osalised, kelle suhtes soovitusi kohaldatakse, neid järgivad. Pädevad asutused, kelle suhtes soovitusi kohaldatakse, peaksid vajaduse korral kaasama need oma järelevalvetavadesse (nt muutma oma õigusraamistikku või järelevalvemenetlusi), sealhulgas juhtudel, mil soovitused on suunatud peamiselt finantsasutustele.

Teatamiskohustused

3. EBA määruse artikli 16 lõike 3 kohaselt peavad pädevad asutused teatama EBA-le 11. märtsiks 2013, kas nad järgivad või kavatsevad järgida käesolevaid soovitusi, või esitada põhjused, miks nad soovitusi ei järgi. Kui selleks tähtajaks teadet ei saada, peab EBA pädevat asutust nõudeid mitte täitvaks. Teade tuleb saata 5. punktis esitatud vormil aadressile compliance@eba.europa.eu, viitega „EBA/Rec/2013/01”. Teate peab esitama asjakohase volitusega isik.
4. Teated avaldatakse kooskõlas artikli 16 lõikega 3 EBA veebilehel.

Sisukord

I peatükk. Sisu, reguleerimisala ja mõisted	8
II peatükk. Pankade Euribori paneelis osalemisega seotud tegevuse järelevalve nõuded	8
III peatükk. Lõppsätted ja rakendamine	9

Euroopa Pangandusjärelevalve soovitusel pankade Euribori paneelis osalemisega seotud tegevuse järelevalve kohta

I peatükk. Sisu, reguleerimisala ja mõisted

Sisu

1. Käesolevad soovitusel täiendavad Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) suuniseid juhtimiskorralduse kohta (27. september 2011, GL 44), määrates kindlaks ootused krediitiasutuste juhtimiskorralduse järelevalve suhtes seoses nende osalemisega Euribori arvutamise paneelis.

Mõisted

2. Käesolevates soovitusel kasutatakse järgmisi mõisteid:
  - a) „Euribor” – Euribori määrad kõikide asjakohaste perioodide kohta, nagu on määratlenud Euribor-EBF;
  - b) „Euribori paneeli pank” – krediitiasutus direktiivi 2006/48/EÜ artikli 4 lõike 1 tähenduses, mis osaleb Euribori määrade arvutamise paneelis, nagu on määratlenud Euribor-EBF;
  - c) „esitaja” – Euribori paneeli panga töötaja, kes osaleb Euribori määra arvutamise andmete esitamise menetluses;
  - d) „käitumisjuhend” – sisedokument, milles kirjeldatakse intressimäära andmete esitamise menetlust ning selle osaliste rolle ja kohustusi;
  - e) „juhtorgan” – krediitiasutust juhtiv organ (või organid), mis täidab järelevalve- ja juhtimisfunktsiooni ning millel on lõplik otsustuspädevus ja volitus kehtestada asutuse strateegia, eesmärgid ja üldsüht.

Reguleerimisala ja kohaldamistasand

3. Käesolevaid soovitusel kohaldatakse kõikide nende pädevate asutuste suhtes, kes teostavad järelevalvet Euribori paneeli pankade üle.

II peatükk. Pankade Euribori paneelis osalemisega seotud tegevuse järelevalve nõuded

4. Pädevatel asutustel soovitatakse lisada Euribori andmete esitamine krediitiasutuste kontrollitavate menetluste hulka.
5. Pädevatel asutustel soovitatakse tagada, et intressimäära esitamise menetlust käsitletakse paneelis osalevate pankade riskijuhtimis- ja riskikontrollipoliitikas. Täpsemalt peaksid paneelis osalevad pangad kohaldama Euribori andmete esitamise suhtes alati nn nelja silma

---

põhimõtet. Paneeli pankades tuleks korraldada koolitusi nii Euribori andmete esitajatele kui ka kasutajatele.

6. Pädevatel asutustel soovitatakse paluda Euribori paneeli pankadel koostada Euribori andmete esitamise kohta asutusesine käitumisjuhend, kui see veel puudub, või selle olemasolu korral see üle vaadata. Igas Euribori paneeli pangas tuleks eeldada, et asjakohased esitajad ja nende otsesed ülemused kinnitavad kirjalikult, et nad on käitumisjuhendit lugenud ja kavatsevad seda järgida.
7. Käitumisjuhend peaks sisaldama huvide konflikti poliitikat, mis hõlmab järgmist:
  - a) tõhusad menetlused teabevahetuse takistamiseks või piiramiseks nende töötajate vahel, kes osalevad huvide konflikti riskiga tegevuses, kui sellise teabe vahetamine võib kahjustada esitatavaid võrdlusaluse andmeid;
  - b) osalevate firmade ning osalevate firmade ja võrdlusaluste haldajate salajaste kokkulepete vältimise eeskirjad;
  - c) meetmed selle takistamiseks või piiramiseks, et keegi võiks avaldada ebasobivat mõju viisile, kuidas võrdlusaluse andmete esitamises osalev töötaja täidab oma ülesandeid;
  - d) otsese seose kaotamine võrdlusaluse andmete esitamises osalevate töötajate tasustamise ning peamiselt muu tegevusega tegelevate töötajate tasustamise või teenitud tulu vahel, kui seoses sellise tegevusega või tekkida huvide konflikt.
8. Pädevatel asutustel soovitatakse nõuda paneeli pankadelt käitumisjuhendi järgimise tagamiseks adekvaatsete sisekontrollimehhanismide kehtestamist, rakendamist ja säilitamist. Esitatud andmete kontrollimine peaks hõlmama võrdlusi tegelike, tehingupõhiste, kontrollitavate andmetega. Kontrolli lisaeesmärk peaks olema andmete esitamisele järgnevate võimalike pöördtehingute tuvastamine. Vastavuskontrolli funktsiooni täitja peaks teatama oma leidudest, sealhulgas pöördtehingutest, korrapäraselt kõrgemale juhtkonnale. Esitusi ja menetlusi tuleks korrapäraselt sõltumatult asutusesiseselt ja -väliselt üle vaadata.
9. Pädevatel asutustel soovitatakse nõuda Euribori paneeli pankadelt asjakohast arvepidamist iga esituse asjakohaste aspektide, sealhulgas konkreetse esituses osalenud töötajate kohta. Arvet tuleks pidada viisil, et säilitatavale teabele ja dokumenteeritud auditijäljele on juurdepääs ka tulevikus.
10. Pädevatel asutustel soovitatakse julgustada panku osalema Euribori paneelis, sest see viiteintressimäär on oluline nende endi turgudel.

III peatükk. Lõppsätted ja rakendamine

---

11. Pädevad asutused peaksid käesolevaid soovitusi oma järelevalvetavas asjakohasel viisil rakendama 11. märtsiks 2013.

---

4. Konsulterimine ja mõjuhindang

Arvestades Euribori süsteemset tähtsust ning ülevaatusel ilmnenu puudusi, peeti vajalikuks soovitada viivitamatuid meetmeid Euribori usaldusväarsuse ja usaldatavuse suurendamiseks. EBA ei alusta avalikku konsultatsiooni teema kiireloomulisuse ning ka kõnealuste järelevõetavate olemuse tõttu, sest nendega täpsustatakse EBA kehtivate juhtimiskorralduse suuniste kohaldamist. EBA otsustas konsulteerida käesolevate soovitustega seoses panganduse sidusrühmade kogu kaudu.

Teema kiireloomulisuse tõttu korraldas EBA üksnes kõrgtaseme mõjuhindamise. Käesolevas dokumendis esitatud soovitused tekitavad minimaalset lisakulu Euribori paneeli kaasatavatele krediitiasutustele seoses nõuete täitmisega ning nende riiklikele järelevõetavate seoses EBA juhtimiskorralduse suuniste täpsustamisega.

EBA usub, et selle koormuse kaaluvad üles usaldusväärse Euribori võrdlusmäära eelised krediitiasutustele, tarbijatele, investoritele ja finantsturgudele. ESMA, kellega koos EBA tegi käesolevate soovitustega seotud taustatöö, on esitanud sama tagasiside.

---

5. Soovituste järgimise kinnitus

Kuupäev:

Liikmesriik / EMP riik:

Pädev asutus:

Soovitused: Euribori paneeli pankade järelevalve kohta

Nimi:

Amet:

Telefon:

E-post:

Olen volitatud kinnitama soovituste järgimist oma pädeva asutuse nimel: **Jah**

Pädev asutus järgib või kavatses järgida nimetatud soovitusi:

Jah   **Ei**   **Osaliselt**

Minu esindatav pädev asutus ei järgi ega kavatses järgida nimetatud soovitusi järgmistel **põhjustel**¹:

Osalise järgimise üksikasjad ja põhjendus:

Saatke kinnitus aadressile compliance@eba.europa.eu².

---

¹ Osalise järgimise korral märkige järgimise ja mittejärgimise ulatus ning esitage mittejärgimise põhjused asjakohaste aspektide osas.

² NB! Käesoleva järgimiskinnituse edastamise muud viisid, näiteks teate saatmine muule e-posti aadressile või e-kirja saatmine ilma nõutud vormita, ei ole lubatud.